

VÄRLDS

HORISONT.

SVENSKA FN-FÖRBUNDET | EN BÄTTRE VÄRLD | NUMMER 3 2024

EN
BÄTTRE
VÄRLD

FN-förbundet
UNA SWEDEN

*Klimaträttvisa
allt viktigare i en
varmare värld*

SIDAN 4

*Globalt stöd
behövs till vålds-
drabbat Haiti*

SIDAN 6

TEMA

KLIMATRÄTTVISA

Foto: UN Photo/Kara Worth

FN:s generalsekreterare António Guterres samtalade under ett besök i augusti med en invånare i byn Lalomanu på Samoa för att bättre förstå de lokala konsekvenserna av klimatförändringarna.

GUTERRES MANAR TILL KLIMATRÄTTVISA

Behovet av mer rättvis och stärkt finansiering från de länder som släppt ut mest växthusgaser stod i fokus när FN:s generalsekreterare António Guterres besökte önationen Samoa i Stilla havet som både hotas av havsnivåhöjningar och dignar under skuldbördor.

– Vi kämpar för klimaträttvisa, men ser inte att pengarna som behövs kommer. Därför ber vi om reformering av de internationella finansiella institutionerna så att finansieringsbehoven hos bland annat Stilla havsöarna ska kunna mötas, sa Guterres.

FN:s medlemsstater lovade 2021 under klimattoppmötet COP 26 att finansieringen till klimatanpassning skulle dubblas och under COP 27 att en fond för skador och förluster skulle upprättas, ett arbete som fortsatte under COP 28.

– Alla länder måste uppfylla sina löften vad gäller klimatfinansiering under årets COP när vi ska diskutera finansiella åtaganden efter 2025, sa Guterres.

Under en presskonferens i slutet av juli uppmanade Guterres också FN:s medlemsstater att ta klimatfrågan på allvar. Uttalandet kom efter månader av rekordheta med temperaturer över 50 grader Celsius på flera håll i världen.

– Det är halvvägs till kokpunkten, sa Guterres.

Han framhöll också behovet av att alla länder, särskilt G20-länderna, och andra aktörer gör sig fria från beroendet av fossila bränslen och tar fram klimatplaner

som håller den globala uppvärmningen under 1,5 grad.

Källa: UN News

FÅ FRAMSTEG UNDER KLIMATSAMTALEN I BONN

De årliga klimatsamtalen i Bonn avslutades i mitten av juni. Många frågor förhandlades under det nära två veckor långa mötet men mycket lämnades till höstens COP 29 att avsluta.

– Det vi framförallt saknade från EU:s och Sveriges sida var tydligare och mer handfasta vägar framåt vad gäller arbetet med utsläppsminskningar, säger Mattias Frumerie, Sveriges klimatambassadör och chefsförhandlare i klimatfrågor.

Det är framför allt gruppen länder likasinnande utvecklingsländer (like-minded developing countries, LMDC) med Kina och Saudiarabien i spetsen som vill begränsa diskussionerna till hur processen för förhandlingarna ska se ut. De motsätter sig också konkreta förslag på vad länder ska göra för att öka takten i utsläppsminskningarna.

Läs mer på fn.se/aktuellt/

ÖVER 700 MILJONER HUNGRANDE

Under 2023 led över 700 miljoner människor av hunger. Ungefär en tredje-

del av världens befolkning har inte heller råd med en näringsrik diet. Starkare och mer holistisk finansiering behövs för att nå det globala målet om ingen hunger till 2030. I dagsläget beräknas fortfarande 582 miljoner människor vara kroniskt undernärda år 2030. Allt detta konstateras i rapporten *The state of food security and nutrition in the world 2024* som årligen ges ut av fem FN-organ.

Läs mer på: www.wfp.org/publications

TORKA ÖKAR MATBRISTEN I ZIMBABWE

Årets El Nino-stormar har inneburit att hälften av skördarna i Zimbabwe har förstörts och att landet står inför en akut livsmedelskris. Ytterligare humanitärt stöd behövs för att landets befolkning, särskilt på landsbygden, inte ska drabbas av hunger i början av 2025 då bristen på mat, även normala år, är som störst.

Källa: UN News

INGEN UTBILDNING FÖR AFGHANSKOR ÖVER 12 ÅR

Afghanistan är, enligt UN News, det enda land i världen som har förbjudit utbildning för flickor och kvinnor över 12 år. Även pojkar drabbas av lärarbrist efter att talibanregimen förbjudit kvinnor att undervisa pojkar. Att allt färre barn går i skolan riskerar att leda till ökat barnarbete och fler barnäktenskap. Även Svenska Afghanistankommittén har tvingats säga upp sin personal och avsluta sina verksamheter i landet efter 40 år.

Källa: UN News och Svenska Afghanistankommittén

NYTT STEG MOT GLOBAL SKATTEKONVENTION

I mitten av augusti togs ytterligare steg mot en global skattekonvention som enligt förespråkarna ska bidra till att lyfta världsekonomin och stärka genomförandet av Agenda 2030. Arbetet leds av en ad hoc-kommitté under FN:s ekonomiska och sociala råd, Ecosoc. Kommittén avslutade sitt andra möte med att presentera ett paket som fick stöd av 110 stater. 44 länder, däribland EU:s medlemsstater, avstod och en handfull länder röstade för avslag.

Källa: UN News

Mattias Frumerie

Foto: Gunilla Strömberg

KLIMATRÄTTVISA - EN BRÄNNHET FRÅGA

VÄLKOMMEN TILL VIKTIG LÄSNING

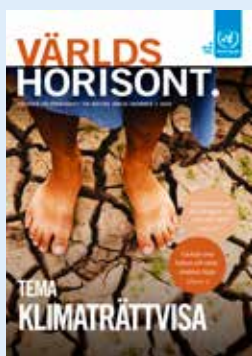
Vi gör skillnad. Vi skapar en bättre värld genom att varje dag arbeta för fred, hållbar utveckling och mänskliga rättigheter. Som medlem och bidragsgivare skapar du hopp och räddar liv. Nu och i framtiden.

Världshorisont
Svenska FN-förbundet
Box 15115, 104 65 Stockholm
Tel: 08 – 462 25 40
E-post: varldshorisont@fn.se
Webb: www.fn.se/varldshorisont

Ansvarig utgivare och redaktör:
Malin Åberg Aas
Layout: Pär Lundqvist, Adapt Media
Tryck: Ljungbergs Tryckeri, Klippan
Annonser: varldshorisont@fn.se
Artikelförfattarna svarar själva för innehållet i respektive artikel. För frilansmaterial ingår publicering både i tidningen och på FN-förbundets webbplats.

Världshorisont utges av Svenska FN-förbundet. ISSN 0042-2134
Prenumerationspris: 250 kr (helår, 4 nr)
Plusgiro: 50990-1

Världshorisont trycks på miljömärkt papper.

#3

Omslagsbild:

Omslagsbild: En bondes fötter på uttorkad jord. Foto: Yupa Watchanakit/Mostphotos

Vi befinner oss i en allt varmare och allt mer klimatorättvis värld. De länder och människor som bidragit minst till den globala uppvärmningen är ofta de som drabbas mest. Även unga och kommande generationer kommer att få hantera konsekvenserna av några århundrandens festande på fossila bränslen och ändliga naturresurser i ett litet antal länder. Festandet har bidragit till social och ekonomisk utveckling för delar av världens människor, men det har också utarmat redan sårbara grupper och många ekosystem på land och till havs.

I drygt 30 år har FN inom ramen för FN:s klimatkonvention och med stöd av FN:s klimatpanel presenterat såväl fakta som lösningar för att komma till rätta med de ökande klimatrelaterade förändringarna. Medlemsstaterna har också gjort överenskommelser. Trots detta har utsläppen av växthusgaser fortsatt att öka. Enligt den senaste överenskommelsen, Parisavtalet, ska den globala uppvärmningen begränsas till 1,5 grad eller max 2 grader jämfört med förindustriell tid. För att klara det behöver FN:s medlemsstater minska utsläppen med 43 procent till 2030 och nå netto noll till 2050.

Enligt Parisavtalet ska också de rika länder som släppt ut mest leda arbetet med att finansiera omställningen. Pengar ska satsas på både utsläppsminskningar och anpassningar till ett förändrat klimat. Medlemsstaterna ska göra nationella åtagandeplaner för hur de ska nå målen i Parisavtalet. Planerna ska uppdateras vart femte år.

FN har de senaste åren i flera resolutioner beslutat att det är en mänsklig rättighet att ha en ren och hälsosam miljö.

I det här numret visar vi hur såväl FN som civilsamhället arbetar för att stärka motståndskraften mot klimatförändringar hos några av dem som har bidragit minst till den globala uppvärmningen.

Vi låter också några unga berätta om sitt klimatengagemang. Dessutom skriver vi om sommarens kongress och intervjuar FN-förbundets nya ordförande Sanna Wolk.

Det är bråttom att vända utsläppskurvorna och stärka en klimaträttvis omställning – för människans och planetens skull. Var med i arbetet du också!

Malin Åberg Aas
Redaktör för Världshorisont

I DET HÄR NUMRET

- 4 Klimaträttvisa allt viktigare i en klimatförändrad värld
- 6 FN-samordnaren Ulrika Richardson på Haiti: "Det finns en öppning just nu"
- 7 Vanessa Nakate: "Klimaträttvisa måste handla om människor"
- 8 FAO-projekt gav starkt motståndskraft i Malawi
- 10 Afrikas gröna mur - ett av unep:s flaggskeppsprojekt
- 12 Så gick det på kongressen 2024
- 13 Intervju med Sanna Wolk – ny förbundsordförande
- 14 Klimatengagemang i Nyköping

Del av vattenledningssystem på landsbygden i Arsi Robe-distriktet i Oromiya-regionen i Etiopien. Systemet leder vatten i diken till åkrar och en vattenreservoar som ger boskap tillgång till vatten. Vatten filtreras också ner i grundvattnet och brunnar för att sen pumpas upp för användning i hushållen. De gula dunkarna är vatten till hushållen. Projektet stöds av Act Svenska kyrkan.

Klimaträttvisa – allt viktigare i en klimatförändrad värld

De som bidragit minst till klimatförändringarna är de som drabbas hårdast av dem. Klimaträttvisa och en rättvis omställning är allt viktigare i en upphettad värld. Act Svenska Kyrkan är en aktör som arbetat länge för klimaträttvisa.

Sedan början av 2000-talet har olika grupper och organisationer arbetat för klimaträttvisa. Ämnet har debatterats alltmer högljutt, bland annat under FN:s klimatomöten, i takt med att klimatförändringarna tilltagit samtidigt som utlovad klimatfinansiering uteblivit och kostnaderna för klimatrelaterade katastrofer stigit.

FN driver flera fonder, program och initiativ för att bekämpa klimatförändringar och främja klimaträttvisa på alla nivåer: politiskt, ekonomiskt och miljömässigt. De senaste två åren har FN:s

generalförsamling antagit två avgörande resolutioner: att erkänna rätten till ren och hälsosam miljö som en mänsklig rättighet samt att uppmana Internationella domstolen (ICJ) att tydliggöra juridiska skyldigheter kring klimatförändringar för att stärka drabbade parter rättsliga ställning.

LÅNGSIKTIGT ARBETE
Act Svenska kyrkan, en av

FN-förbundets organisationsmedlemmar, har länge jobbat med klimaträttvisa.

– Vi har inom vårt globala arbete alltid sagt att människor som lever i utsatthet har företräde. Vi började tidigt prata om klimatfrågan kopplat till mänskliga rättigheter, säger Margareta Koltai, policyrådgivare för klimaträttvisa.

Hon förklarar att redan under

Kyotoprotokollet som främst handlade om att minska utsläpp larmade det globala Syd om att det inte kommer att ha råd med omställningen.

– När man började se effekterna av klimatförändringarna som har eskalerat de senaste åren blev det tydligt att de som har drabbats värst av temperaturhöjningar och oförutsedda väderlekar är länder i syd

och de har orsakat minst.

Foto: Gustaf Helsing

Margareta Koltai,
policyrådgivare på
Act Svenska Kyrkan.

Några av världens klimathändelser från januari till augusti 2024

Januari:

USA – Tornados och stormar där fler än tolv stater drabbades. Den kraftigaste tornadon inträffade i Florida.

Februari:

Madagaskar – Torka

Chile – Omfattande skogsbränder där över 40 000 hektar har brunnit. Minst 64 personer uppges döda.

April:

Asien – Värmebölja i Sydostasien.

Dubai – Nytt varmekord och flera översvämningar

Östafrika – Omfattande översvämningar i flera östafrikanska länder. Burundi värst drabbat.

Foto: Margareta Koltai

Klimaträttvisa

Klimaträttvisa omfattar flera perspektiv.

- De som släppt ut minst ska inte behöva betala för skador andra orsakat.
- Generationsperspektivet: att vi inte får försvåra för kommande generationer att ha goda livsförutsättningar.
- Ursprungsfolk: Ursprungsbefolkningarna ska inte se sina landområden förstöras av klimatförändringar som skapats av andra.
- Mänskliga rättigheter: Rätten till en ren och hälsosam miljö är sedan 2022 en mänsklig rättighet.

över att förhandlingarna gick så trögt. Under Bonnmötet diskuterades för första gången en rättvis omställning och mycket kom att handla om hur finansiering för rättvis omställning ska ske.

En viktig del av Parisavtalet är löftet om 100 miljarder i årlig klimatfinansiering mellan 2020 och 2025. 2022 var första året som hela beloppet betalades ut. Under höstens COP 29 ska bland annat ett nytt stärkt finansieringsmål förhandlas, men parterna står långt ifrån varandra.

HJÄLP TILL DE MEST UTSATTA

Act Svenska kyrkan har börjat prata om sociala konsekvenser och att det inte längre enbart handlar om att ställa om.

– Det behövs mycket bredare lösningar för att möta de behov som finns när människor tvingas migrera eller när önationer försvinner under vattenytan, säger Margareta Koltai.

Hon betonar att världen behöver ställa om snabbt och att det samtidigt är viktigt att ha ett rättviseperspektiv.

Act Svenska kyrkan har sin utgångspunkt i att ge stöd till de samhällen som drabbas värst. De ger stöd till lokalt ägda företag och vill gärna se ett jämställdhetsperspektiv i sina projekt.

– Vi vill se kvinnoledda och ursprungsfolksledda klimatinsatser.

De vill att deras partner i länderna ska utveckla insatser genom att stärka kapaciteten i de samhällen som drabbas värst.

– Det är inte vi som utför projekten utan det är de som drabbas som ska ha ägarskapen över behoven och hur det ska gå till. Sen ser vi till att de har det som krävs för att genomföra det.

VATTEN OCH JORDBRUK

Sedan drygt 30 år tillbaka har Act Svenska kyrkan haft projekt i Etiopien. Till en början handlade det om att utveckla jordbruksmetoder för att förhindra de stora hungerkatastroferna. När landet haft långa perioder av torka i samband med klimatförändringar har Act Svenska kyrkan jobbat med vattenfrågor som att utvinna vatten och utveckla vattenledningssystem.

– När partner ser sådana behov så stödjer vi det. Det är en väldigt konkret insats för att människor inte ska törsta eller hungra och den beredskapen fortsätter vi att ha. Vi har också lärt oss att när jordbruket förbättras drabbas inte landet lika hårt när torkan inträffar.

Därför har Act Svenska kyrkan börjat arbeta mer med förebyggande insatser. De har sett att de områden där de jobbat med klimatsmarta, ekologiska och biodynamiska jordbruksmetoder inte drabbats lika hårt av svält.

Den gröna klimatfonden (Green Climate Fund), är ett annat verktyg i klimatarbetet. Den etablerades 2010 av 194 länder kopplade till FN:s klimatkonvention. Fonden finansierar projekt för låga utsläpp och klimatanpassning i utvecklingsländer med särskilt fokus på de mest sårbara samhällena som de minst utvecklade länderna, små ö-stater och afrikanska länder.

■ *Anja Magnusson, Malin Swartling och Malin Åberg Aas*

Margareta Koltai menar att det globala Nord har byggt industrialiseringen på fossila bränslen och behöver kompensera dem som har bidragit minst till klimatförändringarna.

– Det växer fram en rättvisefråga när de länder som har släppt ut mest säger till dem som har släppt ut minst att de inte får släppa ut. Det bidrar till att de inte kan ha samma utveckling, säger hon.

Trots att Parisavtalet antogs enhälligt av världens länder 2015 har utsläppen av växthusgaser fortsatt att öka. 2023 var den globala medeltemperaturen 1,48 grader över förindustriell tid och utsläppen av växthusgaser rekordhög.

Ökande frustration över bristen på såväl utvecklings- som klimatfinansiering märks från låginkomstländer. Höginkomstländernas ovilja att leverera det som utlovats gör de internationella förhandlingarna allt svårare. Under årets klimatförhandlingar i juni i Bonn inför COP 29 i höst var besvikelsen stor

Maj:

Kina – Landet drabbades av hagelstormar, tornados och översvämningar. 48 personer omkom.

Brasilien – Massiva översvämningar och jordskred ledde till att mer än hundra personer omkom och flera skadade.

Haiti – Tornado gör 300 familjer hemlösa.

Indien – Värmebölja och minst sju döda i kraftiga monsunregn. 49 graders värme i Delhi.

Bangladesh – Cyklon tvingade 800 000 att lämna sina hem.

Juni

Tyskland – Översvämningar tvingade tusentals från sina hem.

Världen – Varmaste juni som uppmätts globalt.

Nu krävs genuin mobilisering av det internationella samfundet och FN:s medlemsstater inom flera områden. De närmaste månaderna kan bli avgörande, menar FN-samordnaren Ulrika Richardson som arbetar på Haiti.

”Det finns en öppning just nu”

Läget i Haitis huvudstad Port au Prince är våldsamt. Kriminella gäng härjar och landet drabbas ofta av klimat- och naturkatastrofer. Trots detta finns hopp. Välkommen till FN-koordinatör Ulrika Richardsons vardag.

FN-koordinatör och generalsekreterarens biträdande särskilda representant Ulrika Richardson befinner sig sedan 2022 på Haiti. Världshorisont träffar henne under ett blyxtbesök i Stockholm.

Ulrika Richardson berättar om ett oerhört lidande i Haiti då beväpnade gäng har intensifierat sin närvaro framför allt i huvudstaden Port-au-Prince. På grund av det brutala våldet har antalet människor som tvingats fly från sina hem i Haiti har sedan mars i år ökat från 360 000 till 600 000.

ETT FÖNSTER AV HOPP

Samtidigt finns sedan några månader tillbaka ett fönster av hopp med en ny temporär samlingsregering. I slutet av

juni anlände också de första kenyanska poliserna som ska leda en multinationell säkerhetsinsats som beslutades av FN:s säkerhetsråd i oktober 2023. Insatsen ska stödja den inhemska polisen i kampen mot gängen.

Enligt Ulrika Richardson är inte klimatrelaterade katastrofer den största anledningen till att landet sedan länge är instabilt med gängrelaterat våld, rättsosäkerhet, korruption, nedstängda skolor och sjukhus samt illa fungerande infrastruktur vad gäller vatten, avlopp, sophämtning och vägar.

– Korruption, straffrihet, politisk instabilitet och en ekonomi som varken sett till helheten eller investerat i inhemska produktion ligger till grund för problemen som har förvärrats av klimatkatastroferna och avskogningen som leder till jordskred som tar med sig odlingar, hus och infrastruktur, säger hon.

– Ju skörare ett land är när det slås av en orkan desto större blir konsekvenserna och desto svårare är det att bygga upp landet mellan naturkatastroferna. Men det finns en öppning just nu, där

det internationella samfundet har en verklig möjlighet att stödja Haiti, säger hon.

Sedan länge har politik, ekonomiska aktörer och kriminella nätverk samverkat och gjort samhället korrupt och instabilt. Av det stora internationella stödet efter jordbävningen 2010 satsades mycket på kortsiktiga insatser. Alldeles för lite investerades i statliga institutioner och hållbara lösningar.

NYTT ARBETSSÄTT

Ulrika Richardson arbetar i dag enligt det sätt som utarbetades av den senaste FN-reformen. Den innebär i korthet att samordningsrollen stärktes. Samtliga FN-organ som är verksamma i ett land ska arbeta enligt en gemensam strategi tillsammans med landets regering för landets utveckling.

– Mitt jobb är att få till det strategiska ramverket och se till att vi jobbar i samma riktning i nära samarbete med regeringen och det civila samhället. Jag har jobbat inom FN i snart 30 år och jag ser en klar skillnad efter reformen. De olika FN-organen är i dag mer benägna

...fortsättning några klimathändelser under året

Juli

Sverige – Översvämningar i Jönköping, jordskred i Västergötland

Filippinerna och Taiwan – Drabbades av tyfon.

Augusti

Antarktis – Tio grader varmare än normal vintertemperatur efter värmebölja.

Myanmar – Översvämmade floder förvärrar den humanitära situationen för ytterligare 400 000 människor i hårt konfliktdrabbade Myanmar.

Världen – Kraftig ökning av antalet skogsbränder
Sudan – Kraftiga regn och översvämningar driver tusentals på flykt.

Bangladesh – Minst 13 döda och hundratusentals måste evakueras efter översvämningar.

Fakta om Haiti

- Haiti ligger i en av de tio zoner som räknas som mest känsliga för klimatförändringar och är hårt drabbat av naturkatastrofer.
- Mellan 1975 och 2012 beräknas kostnaderna för naturkatastrofer, enligt Världsbanken, ha uppgått till i genomsnitt två procent av Haitis BNP per år.
- Jordbävningen den 12 januari 2010 dödade hundratusentals och tvingade 1,5 miljon från sina hem.
- 2016 drabbades landet av orkanen Matthew och i augusti 2021 drabbades landet återigen av ett kraftigt jordskalv som förvärrades av att stormen Grace drog in nästan samtidigt.
- Landet har länge varit instabilt. Mellan 2004 och 2019 fanns FN-styrkor i Haiti. De ersattes 2019 av ett integrerat FN-kontor.
- Under de senaste åren har gängrelaterat våld och terror hållit framförallt huvudstaden Port au Prince i sitt grepp.
- En ny form av multinationell polisiär säkerhetsstyrka har sedan juni 2024 anlänt till huvudstaden.

att agera utifrån en gemensam strategi och syn på vad som är grundorsakerna och lösningarna i ett visst land, säger hon.

Ett tjugotal FN-organ är verksamma i Haiti, ett vackert land med en rik historia som var först med att frigöra sig från slaveri och utropade självständighet redan 1804. Prioriterat är att stärka de statliga institutionerna i samverkan med den temporära regeringen. I det ingår att se till att rättsstaten börjar fungera, att korruptionen minskar och säkerheten ökar – men också att skolor, sjukvård och andra offentliga verksamheter börjar fungera igen för alla invånare oavsett inkomst. Andra områden handlar om att stärka jordbruket, lokal industri, skapa jobb och minska riskerna med de återkommande klimatkatastroferna genom att stoppa avskogning, plantera träd och klimatsäkra nya byggnader och infrastruktur när den byggs upp igen.

– Trots den svåra och komplexa situationen finns med den nya temporära samlingsregeringen ett viktigt hopp och ett fönster av möjligheter, säger Ulrika Richardson.

■ Malin Åberg Aas

Klimaträttvisa måste inkludera människor

Vanessa Nakate, klimataktivist och goodwill-ambassadör för Unicef, betonar att människor måste stå i centrum för klimaträttvisa. Hon har vid internationella klimatmöten fokuserat på att lyfta de som drabbas av klimatförändringarna.

Vanessa Nakate är engagerad klimataktivist från Uganda. Hon är sedan 2022 goodwill-ambassadör för Unicef och förespråkar klimaträttvisa samt jämställdhet. Hennes intresse för klimatfrågan väcktes 2018 då hon undersökte de svårigheter som invånarna i Uganda står inför. Klimatet var redan då en av de största utmaningarna, vilket förvånade henne.

– Jag visste inte då att det var så brådsakande och något som påverkade livet för så många människor.

Hon hörde om Fridays for Future-rörelsen och bestämde sig för att starta strejker för klimatet i Uganda.

Genom sitt engagemang har hon bland annat arbetat med ett skolprojekt som installerade solpaneler och sålde utrustning för renare matlagning. Projektet nådde 75 skolor och hjälpte mer än 20 000 barn i Uganda.

MÄNNISKOR I FOKUS

För Vanessa Nakate handlar klimatförändringar om mer än bara väder. Hon har själv besökt samhällen i Afrika som drabbats hårt av klimatförändringarna, bland annat Ukana i Nigeria. Där har hon sett att akut undernäring orsakas av torka. Hon betonar att det ofta är kvinnor och barn som drabbas hårdast.

– Där ser man inte data eller statistik, du ser människor, du ser barn, du ser samhällen som verkligen lider. Därför måste klimaträttvisa vara mer än att vi sätter solpaneler på våra tak. Människor måste vara i fokus, säger hon.

Enligt Vanessa Nakate måste människor vara en del av förändringen och särskilt människor i de samhällen som är mest utsatta. Hon framhäver vikten av att ha i åtanke vem som gynnas av ett klimatprojekt.

– Samma samhällen som drabbas hårdast av klimatkrisen kan också skadas av ett projekt som presenteras som en

Foto: UN Photo/Manuel Elias

Vanessa Nakate, klimataktivist och goodwill-ambassadör för Unicef.

klimatlösning. Jag ser det inte som klimaträttvisa att man föreslår en lösning som påverkar människorna i samhället negativt, säger hon.

VIKTIGT MED ENGAGEMANG

Vanessa Nakate har deltagit vid några stora FN-möten, däribland flera klimatkonferenser. Även om hon har fått en framträdande roll på mötena och fått tala och nå ut till många beslutsfattare upplever hon att det kan vara svårt att delta som aktivist.

– Det kan vara överväldigande, alla försöker driva sin egen agenda, säger hon.

Hon betonar dock vikten av att vara på plats vid dessa möten.

– Det är viktigt att aktivister och representanter för civilsamhället är delaktiga för att kunna hålla ledare ansvariga. Jag tror även att det är viktigt att inte bara inkludera unga personer utan också ge dem utrymme att engagera sig på ett meningsfullt sätt.

Hon jobbar för att få in ungdomar i samtal där regeringen och media är. Just nu önskar hon att världens ledare prioriterar klimatfinansiering.

– Det kommer att bli väldigt svårt för utvecklingsländer att välja en annan utvecklingsväg om det inte finns klimatfinansiering för att hjälpa dem att göra det, avslutar hon.

■ Anja Magnusson

Audrey Sidik, koordinator för FAO:s fältarbete i Malawi, diskuterar sambandet mellan social trygghet och klimatarbete med några av projektets deltagare i Neno-distriktet i Malawi.

Stärkt motståndskraft i Malawi

Ökad livsmedelssäkerhet, mer hållbara jordbruksmetoder och förbättrad hushållsekonomi. Det är tre goda resultat från ett treårigt projekt i Malawi som letts av FN:s jordbruksorganisation FAO.

Ett projekt i regi av FN:s jordbruksorganisation FOA hade som övergripande mål att stärka de 2 400 deltagande hushållen genom social utveckling, smarta jordbruksmetoder och ökad motståndskraft mot klimatförändringar.

– Jag tycker att vi har fått märkbara resultat genom projektet, särskilt när det kommer till att stärka motståndskraften, säger Sidik Aubrey, koordinator för FAO:s fältarbete i Malawi.

Trots att covidpandemin försenade projektets start har det genomförts med goda resultat. Ett exempel är livsmedelstryggheten hos hushållen som ökat från 25 procent 2019 till 55 procent 2023. Ett annat är antalet hushåll som är bättre rustade att klara klimateffekter som ökat från 31 procent 2019 till 70 procent 2023. Sida är en av givarna till den fond, Flexible Voluntary Contribution (FVC), inom FAO som har finansierat projektet.

En anledning till de goda resultaten är

förbättrade odlingsmetoder som har gett bättre skördar och bördigare jordar. Ett exempel är att plantera ett frö med mindre avstånd mellan plantorna i stället för att plantera flera frön på samma ställe med längre avstånd mellan plantorna.

– Det här är ett överlägset odlingsätt som har haft positiv påverkan på matproduktiviteten, säger Sidik Aubrey.

Ett annat exempel är att använda organisk gödsel i stället för konstgödsel. Det har underlättats genom att vissa hushåll har fått boskap i form av getter.

– Projektet har hjälpt mig att förstå klimatsmarta odlingsätt. I dag har jag både trädjordbruk och organisk gödsel i mitt jordbruk, säger Wonderful Silawe från byn Kalima som är en av deltagarna i projektet.

JORDBRUKSFÄLTSKOLOR

Åttio jordbruksfältskolor har byggts upp och 44 expertlärare utbildats för att

utbilda de 2 400 hushållen. Långsiktiga klimat- och väderprognoser och tips om vilka sorters grödor som passar för säsongens väderprognoser för att ge bäst skördar har också varit en del av projektet tillsammans med utbildning i företagsledning och redovisning.

– Det har inte handlat om att de ska sluta odla till exempel majs utan om att de ska välja rätt sorts majs beroende på långtidsprognoserna, säger Sidik Aubrey.

Även kontantstöd har getts såväl direkt som till investeringar i jordbruket eller i sidoverksamheter. Efter projektets slut har hushållens genomsnittliga årsinkomst ökat kraftigt, från 69 dollar per år 2019 till 614 dollar 2023 och variationen i verksamhet hos de deltagande hushållen är större.

Wonderful Silawe använde en del av sitt kontantstöd till att lära sig sömnad och en del till att köpa en begagnad symaskin, något som i dag bidrar till ökade inkomster.

– Projektets huvudsyfte var att skapa motståndskraft hos deltagarna och förhoppningsvis innebär ökade intäkter att de har fått ökad motståndskraft, säger Sidik Aubrey.

Foto: Given Chichile, FAO Malawi.

Restaurering av markområden och hållbart skogsbruk är andra delar av projektet där det är svårt att mäta resultat på kort tid. Projektet kommer därför att följas upp igen om två år.

KAPACITETSBYGGANDE

Enligt Sidik Aubrey har projektet dessutom hjälpt Malawi att bygga kapacitet såväl inom klimatresiliens som inom social trygghet.

– Genom att föra ihop social utveckling med smarta jordbruksmetoder och katastrofreducering har vi nått resultat mycket snabbare, säger Sidik Aubrey.

– Att FAO har en multisektoriell ansats i projektet är bra och särskilt viktigt för att stärka hushållens motståndskraft, säger Mats Åberg på Sida.

Några slutsatser i en uppföljande rapport om projektet från FAO är att övning i trädjordbruk och hållbara odlingsmetoder är en nyckel till bättre skördar och högre produktivitet och att kontant- och investeringsstöd måste ges vid rätt tillfälle för att stödja och stärka jordbruket. Även diversifieringen av produktion och inkomstbringande verksamheter vid sidan av jordbruket stärkte såväl hushållen som de lokala marknaderna. En möjlig nackdel skulle kunna vara att skördarna lokalt ökar kraftigt medan efterfrågan inte ökar i samma utsträckning vilket skulle kunna ge lägre inkomster till bönderna.

■ Malin Åberg Aas

Ge unga mer inflytande över klimatet

Ania Sauku från Albanien har tack vare sitt stora engagemang i klimatfrågan bland annat deltagit vid FN:s årliga klimatkonferens, COP. Hennes erfarenhet som ung klimatengagerad är att det finns ett gap mellan unga engagerade och beslutsfattare.

Anias intresse för klimatfrågor började tidigt. Under gymnasiet engagerade hon sig för klimatet. Hon vill uppmärksamma de oroligheter som kommer till följd av klimatkriser, förlust av biologisk mångfald och beroendet av fossila bränslen.

– Det fanns inte någon riktig rörelse för klimatet i

Albanien vilket jag tyckte var fel och jag bestämde mig för att göra något åt det, säger hon.

Albaniens FN-förbund organiserar filmvisningar om klimatet och diskuterar hur klimaträttsvisa hanteras av lagen. Arbetet handlar mycket om att stärka ungas kunskap om klimatfrågor.

MÖJLIGHETER FÖR UNGA

– Unga människor blir inbjudna till fokusgrupper och aktiviteter men det finns ingen röst som står upp för unga i frågor som påverkar dem direkt, säger hon.

I Albanien är ungas engagemang för klimatet på ett tidigt stadium. Ania beskriver det som att det finns vilja men ingen tidigare nationell erfarenhet att utgå från. Hon vill att möjligheterna för unga att påverka ska öka och tror att det viktigaste för att inkludera unga är att inte separera dem från beslutsfattare.

– Att skapa utrymme för unga är ett första steg men om det inte också finns något inflytande är det väldigt svårt att vara med och påverka.

Genom sitt engagemang blev Ania inbjuden att representera Albanien som ungdomsdelegat vid FN-möten. Hon deltog bland annat vid COP 28 i Dubai.

– Jag är tacksam för att jag fick möjlighet att delta och att jag fick vara med där de viktiga samtalen förs. Jag insåg hur

Foto: Anjeela Bajrami

Ania Sauku vill att unga personer ska inkluderas och inte separeras från beslutsfattare under FN:s klimatmöten.

mycket politik det är och hur varierande makt olika länder har.

Som ung deltagare fick Ania vara med som observatör. Även om hon tycker att det är viktigt att fler unga blir inbjudna till förhandlingsrummen tror hon att det är svårt att få igenom sin röst som ungdomsdelegat.

– Eftersom förhandlingarna är så drivna av statliga intressen är det svårt för ungdomar att få igenom meningsfulla förslag.

ÖGONÖPPNARE

Anias erfarenhet från konferensen var ögonöppnande och hon menar att på grund av staters enskilda intressen och att de förhandlar om icke-bindande dokument kommer COP-mötena inte att bidra till klimatlösningar.

– Klimatlösningarna kan inte drivas framåt av beslutsfattande strukturer som COP.

Att inkludera unga i större omfattning tror Ania skulle bidra till en positiv utveckling.

– Eftersom klimatfrågan är så omfattande och faktiskt livsavgörande är det ännu viktigare för oss att vara en del av processen från de lägsta till de högsta nivåerna av beslutsfattande, säger hon.

Trots sin kritik mot hanteringen av klimatfrågorna är hon positiv till framtiden.

– Jag tror att klimatrörelsen är en otroligt kraftfull rörelse som verkligen kan öppna för svåra samtal.

Till andra unga som vill engagera sig vill Ania tipsa om att inte ta på sig för mycket.

– Tänk smått och agera lokalt – det är ett gemensamt arbete, avslutar hon.

■ Anja Magnusson

Afrikas stora gröna mur – enad insats för stärkt klimaträttvisa i Sahel

FN:s miljöprogram, Unep, leder det globala arbetet mot klimäförändringar, naturförstörelse och miljööföreningar. Projektet Stora gröna muren är ett exempel på projekt de stödjer.

Unep samarbetar med nästan 190 länder, civilsamhället och den privata sektorn för att främja hållbar utveckling och stödja övergången till koldioxidsnåla ekonomier.

Ett exempel på Unep:s arbete är initiativet FN:s årtionde för restaurering av ekosystem, UN Decade, i samarbete med FN:s jordbruksorganisation FAO. Projektet, som sträcker sig från 2021 till 2030, syftar till att återställa över 13 miljoner hektar mark och skapa tio miljoner arbetstillfällen mellan 2021 och 2030.

Ett av de första flaggskeppsinitiativen är Stora gröna muren (Great Green Wall) som lanserades av Afrikanska unionen redan 2007. Projektet strävar efter att återställa savanner, gräsmarker och jordbruksområden i Sahelregionen för att stoppa Saharaöknen från att sprida sig. Trots att Sahel är hårt drabbat av klimäförändringar med torka, matbrist och konflikter kämpar samhällen från Senegal till Djibout inom ramen för projektet.

Foto: Trees for the Future

Ett exempel på före och efter arbete inom projektet Trees for the Future som är en del av den Stora gröna muren.

Sedan starten har projektet förbättrat livsmedelstryggheten, skapat jobb och delvis ökat stabiliteten i elva länder: Burkina Faso, Djibouti, Eritrea, Etiopien, Mali, Mauretania, Niger, Senegal, Sudan och Tchad.

FLER GIRAFFER

FN har särskilt uppmärksammat projektets framgångar i Niger och Burkina Faso, där återplantering, kontroll av invasiva arter och insatser för att

begränsa Saharaökens spridning har främjat gröna landskap, stärkt livsmedelssäkerheten och förbättrat naturvården.

I Niger har giraffpopulationen ökat från 50 till 730 individer mellan 1996 och 2021. I Burkina Faso har 835 000 hektar återställts, med planer på 2,6 miljoner hektar till 2030.

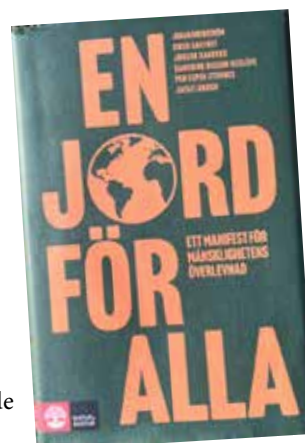
Projektet Stora gröna muren har även främjat jämställdhet och säkerhet. Jordbruk är en viktig inkomstkälla för

Ett manifest för människan och jorden

Boken *En jord för alla – ett manifest för mänsklighetens överlevnad* beskriver fem kursomläggningar som nödvändiga för att världen ska komma till rätta med de stora problem som finns i dag. Boken publicerades 2022, 50 år efter *Tillväxtens gränser* som kom inför FN:s första miljökonferens 1972. Jørgen Randers var en av de fyra författarna redan till *Tillväxtens gränser* och han har utvecklat den viktigaste modellen för scenarierna i *En jord för alla*. Boken beskriver och jämför två framtidsscenarier, "för lite för sent" och "jättesprånget", inom fem kursomläggningsområden: fattigdom, kvinnors del-

aktighet, jämlikhet, livsmedel och energi. Boken, som i sin svenska version ges ut av Natur och Kultur, bygger på många års forskning inom ekonomi och jordsystem. Många av de konkreta förslagen som finns beskrivna under de olika områdena har koppling till våra ekonomiska system, synen på och fördelningen av resurser. Boken innehåller såväl grundliga resonemang om varför kursomläggningarna behövs som konkreta förslag på lösningar inom de fem områdena.

■ Malin Åberg Aas

En jord för alla – ett manifest för mänsklighetens överlevnad
Författare: Johan Rockström, Owen Gaffney, Jørgen Randers, Sandrine Dixon-Declève, Per Espen Stoknes, Jayati Ghosh

kvinnor i utvecklingsländer, vilket gör dem särskilt sårbara för klimatförändringar. Stora gröna muren förväntas skapa en miljon arbetstillfällen i Burkina Faso och Senegal, främst för kvinnor. Initiativ inom projektet säkerställer att kvinnor får både arbete och äganderätt till mark. Majoriteten av kvinnorna i dessa länder får traditionellt tillgång till mark genom sina makar och har därför svårt att få sina äganderättigheter erkända och skyddade.

Projektet syftar också till att stärka freden i området, där många konflikter handlar om tillgång till naturresurser. Genom att återställa ekosystemen minskas trycket på naturresurserna. Det kan bidra till ökad säkerhet och minskad migration.

VILL SKAPA MILJONTALS JOBB

Sammanlagt sträcker sig denna gröna afrikanska mur över 8 000 kilometer och omfattar elva länder i Sahelregionen. Genom att återställa många miljoner hektar mark och skapa miljontals nya arbetstillfällen syftar Stora gröna muren inte bara till att återuppliva landskap utan även till att bygga en framtid präglad av hållbarhet och ekonomisk stabilitet. Det ambitiösa projektet symboliserar ett enat Afrika som tar itu med globala klimatutmaningar samtidigt som det stärker samhällenas motståndskraft och välmående. Projektet har många finansierare, bland annat FN:s gröna klimatfond som Sverige är med och finansierar.

■ Malin Swartling

Hallå där!

Eva Ahlner, tidigare styrelseledamot i FN:s tioåriga ramverk för hållbar konsumtion och produktion, 10YFP, mellan 2022 och 2024.

Hej Eva, nämn tre viktiga saker som har genomförts under dina två år i styrelsen för 10YFP!

– Den globala strategin för hållbar konsumtion och produktion fram till 2030 är viktig för att den synliggör hur insatser för hållbar konsumtion och produktion inklusive cirkulär ekonomi kan förstärka FN:s överenskommelser om miljö, klimat och biodiversitet. Även resultatramverket som styr genomförandet och är tydligt kopplat till olika delmål i Agenda 2030 är viktigt. Jag vill också nämna den nya finansieringsmodellen som innebär att FN samlar sig kring gemensamma prioriteringar för hållbar konsumtion och produktion, ett arbete som styrelsen drivit på.

Vilka var de viktigaste resultaten från FN:s miljöorgan Uneps möte UNEA 6 utifrån din synvinkel och roll?

– Det är ett enormt stort möte under sex dagar och det var första gången jag var där så jag är ödmjuk inför hur mycket som avhandlats. Men i ministerdeklarationen synliggjordes arbetet med hållbar konsumtion och produktion och även vikten av livscykelanalyser och globala data som underlag för policy inom området, vilket är

Foto: Naturvårdsverket

positivt. Det antogs också en resolution som stödjer hållbara livsstilar där Sveriges och Japans arbete inom One Planet Network Programme om hållbara livsstilar och utbildning omnämns. Den bådgar för fortsatt global samverkan för hur vi tillsammans kan skapa bättre livsformer.

Fanns det något du hade velat se mer av under UNEA 6?

– Jag var lite besviken över att en viktig rapport om global resursanvändning, Global Resource Outlook 2024, inte presenterades förrän sista dagen. Den hade varit ett viktigt underlag till förhandlingarna under mötet.

Är det några andra erfarenheter som du tar med dig från ditt arbete i styrelsen för 10YFP?

– Jag har saknat ett starkt ledarskap i form av bredare finansiering från medlemsländerna. Under den aktuella mandatperioden har EU bidragit mest. När nu Sverige väljer att lämna styrelsen efter bara en mandatperiod, är jag glad över att Finland går in och tar en plats i styrelsen, så vi kommer att ha ett nordiskt deltagande i styrelsen även framöver.

■ Malin Åberg Aas

Lättläst och informativt om klimatläget

Professor Staffan Laestadius, som tidigare skrivit flera böcker om klimatfrågan, har tillsammans med forskaren Helena Fornstedt och illustratören Rickard Fornstedt skrivit en lättillgänglig och informativ seriebok om klimatet. Boken går igenom hur klimatet förändras men också vilka hinder och möjligheter som finns för att klara av problemen. I boken får vi ta del av flera forskares kunskaper och tankar om

olika aspekter kopplade till klimatet. Historiska hänvisningar och humor bidrar till en intresseväckande och bred bild av hur vi har hamnat i fossilberoende och vilka vägar vi har för att ta oss ur det.

Avslutningsvis beskrivs vikten av systemförändringar och av folklig mobilisering för klimatet för att dessa systemförändringar ska kunna äga rum i demokratisk anda.

En kort och relativt trevlig bok om klimatet

Författare: Staffan Laestadius, Helena Fornstedt. Illustratör: Rickard Fornstedt

Boken, som ges ut av Verbal förlag, är lätt att ta till sig, innehåller aktuell kunskap och kan läsas av alla som är intresserade av klimatfrågan.

■ Malin Åberg Aas

Ny styrelse för FN-förbundet

Ny ordförande, ny styrelse, inspirerande kulturinslag, engagerade diskussioner och besök av generalsekreteraren för FN-förbundets världsorganisation WFUNA. Det var några av inslagen under Svenska FN-förbundets kongress 2024.

Svenska FN-förbundet höll kongress den första helgen i juni i ett bländande försommarvackert Eskilstuna. Ett hundratal personer deltog under mötet och det dryga 40-talet ombud valde på lördagen enhälligt Sanna Wolk, professor i juridik, till ny förbundsordförande.

Sanna Wolk lyfte medlemstillväxt, finansiering och påverkansarbete som tre prioriterade frågor för FN-förbundet under de kommande åren i samband med att hon valdes.

Eskilstuna FN-förening stod värd för evenemanget och Ingrid Escobar, ordförande för Eskilstuna FN-förening, hälsade på lördagen välkommen efter ett inledande musikinslag av Marie Selander och Tuomo Haapala.

Diskussionerna under kongressen, som hölls på FN-skolan S:t Eskils gym-

nasium, präglades av de förändrade och försämrade ekonomiska förutsättningarna för FN-förbundet.

HÖJDA MEDLEMSAVGIFTER

Förutom att välja ny ordförande och styrelse under lördagen diskuterade och tog kongressen beslut om höjda medlemsavgifter och vissa stadgeändringar. Kongressen gav också den avgående styrelsen ansvarsfrihet för de tre senaste årens verksamhet.

Under diskussionerna i plenum framhölls under flera av punkterna att FN-förbundets ekonomiska läge kraftigt har försämrats sedan 2022. Bland annat beslutade kongressen att delegera beslut om budget till den nya styrelsen på grund av det osäkra finansiella läget.

Lördagen avslutades med middag

och avtackning av avgående ordförande Annelie Börjesson.

BESÖK AV WFUNA

Under söndagsmorgonen besökte Aziel Philippos Goulandris, generalsekreterare för FN-förbundets världsorganisation WFUNA, kongressen och höll tal. Goulandris berättade om sina ambitioner att stärka WFUNA:s relevans trots, eller tack vare, det svåra världsläget med minskat stöd för multilateralism och försämrad finansiering av FN från många länder.

– Allt detta innebär en uppmaning till FN-förbunden att agera, sa Aziel Philippos Goulandris.

Han berättade att WFUNA under de närmaste åren ska försöka växa och stärka sin finansiering för att bättre stödja sina FN-förbund och kunna påverka mer.

Sedan fortsatte förhandlingarna och beslut togs om strategisk inriktning för FN-förbundets verksamhet de kommande tre åren. Läs mer på fn.se.

■ Malin Åberg Aas

Foto: Malin Åberg Aas

FN-FÖRBUNDETS NYA STYRELSE

Förutom ny förbundsordförande valdes också en ny styrelse för de kommande tre åren.

Den består av ledamöterna
Cecilia Gyllenberg Bergfasth
David Hallberg
Flaktrim Hani
Hamza Jamous
Aida Karimli
Håkan Lindgren
Jan Axel Nordlander
Osman Saidabdala
Ingrid Sermeno Escobar
Nicklas Widing
Till suppleanter valdes:
Lars Ohly
Nasiba Daytabar

1. Runt 100 personer varav drygt 40 ombud deltog på kongressen i Eskilstuna. 2. WFUNA:s generalsekreterare Aziel Philippos Goulandris gästade kongressen. 3. Fikat var uppskattat under de två kongressdagarna.

VAD TYCKTE DU OM ÅRETS KONGRESS?

Karin Blakeson,

Svenska Bahá'í-samfundet

– Det känns väldigt roligt att vara med och ta del av diskussionerna och särskilt roligt att höra vad föreningarna gjort. Vi känner en stark samhörighet med målen och värdegrunden.

Kerstin Wiss Holmdahl,

Lidingö FN-förening

– Det var min första kongress och det var många intressanta frågor att diskutera men tyvärr sätter de ekonomiska ramarna begränsningar för vad vi kan göra, eftersom vi vill kunna göra mer.

Irma Pelo-Hagberg,

Dalarnas FN-distrikt

– Den här kongressen har fungerat bra men av de nominerade till förbundsstyrelsen var det bara tre som kom från norr om Dalälven. Jag var på kongress 2004 och då upplevde jag att det var fler människor och mer service trots att färre jobbade på förbundet.

FN-förbundets nya ordförande Sanna Wolk på FN-förbundets kansli.

Ökad synlighet och bättre ekonomi fokus för FN-förbundets nya ordförande

Sanna Wolk är sedan juni FN-förbundets nya ordförande. Hon ser finansieringsfrågan som högsta prioritet och vill att FN-förbundet ska bli mer synligt.

Hej Sanna, vem är du?

– Jag är jurist, men arbetar sedan flera år tillbaka huvudsakligen med social hållbarhet, främst som ordförande för fackförbundet för universitetslärare och forskare (SULF), men också genom att 2017 ha startat projektet NU: Nolla Utanförskapet. Projektet handlar om att unga i utanförskap mellan årskurs åtta och tredje ring i gymnasiet ska få kontakt med näringslivet genom att de får läxhjälp ute på företagen.

Hur blev du ordförande för FN-förbundet?

– Jag blev tillfrågad och eftersom jag är duktig på att gå in i organisationer som behöver nya perspektiv tackade jag ja. Och jag är jättehedrad över att bli tillfrågad och vald till uppdraget! Det stora problemet vi har nu är ekonomin. Inriktningen på arbetet beslutas av kongressen. Det viktigaste är att få förbundet att växa och bli livskraftigt så att vi kan påverka på de områden vi vill verka inom. Min vision är att vi ska vara ett förbund som är ekonomiskt oberoende och har en bred ekonomisk palett som gör att vi inte är så sårbara.

Vad ser du för möjligheter för FN-förbundet?

– Förbundet arbetar med väldigt viktiga samhällsfrågor. Möjligheten jag ser är att vi kan ha en större lokal påverkan, att vi arbetar mer med nationella frågor så som vi redan arbetar internationellt. Sedan är synligheten väldigt viktig. Vi behöver arbeta med att vässa opinions-

bildningen och bli mer tillgängliga för den breda allmänheten.

Vilka nya aktörer kan FN-förbundet samverka med?

– Jag ser näringslivet som den största samarbetspartnern framöver för där finns pengarna men också ett stort samhällsintresse som ofta förbises. Att kombinera civilsamhället och näringslivet gör att vi kan bli starka och därmed påverka och göra skillnad.

Hur ser du på FN:s roll i världen idag?

– FN är en tungrodd organisation med mycket kompromisser som gör att det går väldigt sakta med utvecklingen. Där har vi fördelen som liten nationell organisation att vi kan vara snabbfotade. FN börjar också tappa lite av sitt varumärke och det är oroande, men samtidigt kan FN-förbundet bli en än mer viktig aktör för ett bättre samhälle och det är tack vare varumärket.

Vilka andra frågor ser du som viktiga?

– Demokratifrågan och allas lika värde och lika möjligheter.

Vad ser du fram emot under hösten?

– Jag ser fram emot våra möten med arbetsutskottet och styrelsen där vi ska utmejsla en ny inriktning för att bli ett starkare förbund. Ett viktigt steg är att gå från bredd till spets.

Har du någon dold talang?

– Jag gillar att bygga och snickra.

Under sommaren har jag byggt ett nytt trädäck på mitt lantställe.

■ Malin Åberg Aas

Foto: Isma Loeks

Tyra Öqvist och Isma Loeks i Nyköping planerar ett klimatläger för barn på fritids.

De vill engagera med klimatläger på fritids

Tyra Öqvist, 19 år, från Nyköpings FN-förening och Isma Loeks, 15 år, från föreningen Ung Kraft samarbetar för att skapa klimatengagemang i Nyköping. Under hösten hoppas de kunna skapa ett tredagarsläger för barn på fritids.

– Det finns så mycket man kan göra. Jag vill göra någon liten skillnad och ha kul på vägen, säger Isma Loeks.

Förutom lekar och samtal om klimat och miljö är tanken att barnen under den första dagen ska plocka skräp. Den andra dagen rengörs och bearbetas skräpet så att barnen den tredje dagen kan fokusera på produktion av konst eller föremål av det insamlade materialet. Avslutningsvis ska resultatet förhoppningsvis ställas ut.

– Tanken är att det ska bli en process där

man ser att skräp kan bli till något fint igen och att barnen får jobba med sina händer, men också med känslor och fördomar om klimat, säger Isma Loeks.

VILL BREDDA VERKSAMHETEN

– Vår förhoppning är att vi sedan ska kunna fortsätta mer kontinuerligt och bredda verksamheten till fler områden, inte bara skräpplockning, säger Tyra Öqvist.

Hon poängterar att klimatfrågan inte är en

politisk fråga eftersom vi alla bor på jorden och att det är viktigt att visa att ansvaret för klimatarbetet inte bara ska ligga på individen.

SÄG VAD DU VILL

Tyra Öqvists tips för att få igång klimatarbete är att tala om vad du vill göra och sätta igång.

– Om du vill göra någonting för att förändra saker, säg det. Det känns ofta som om det är mycket svårare att göra saker än vad det är. Även om framtiden inte ser hundra procent ljus ut är det roligt att lära sig om ekosystem och hur saker funkar och vad vi kan göra.

– Det värsta som kan hända är att du inte lyckas och då är det bara att försöka igen, avslutar Isma Loeks.

■ Malin Åberg Aas

Vi engagerar för klimatarbetet

I 27 GRADERS värme och strålade sol gav sig några medlemmar i Eskilstuna FN-förening till Fristadstorg för att informera och sprida information om FN:s arbete inom miljö och klimat. Just den dagen var Pridefestivalen på torget med temat "Mångfalden får ta plats i dag" med mer än 10 000 besökare. Jag konstaterade att allt som behövdes var med (pandadräkten, FN-västarna, flaggor, ballonger, godis, Agenda 2030, broschyrer, enkät om klimat och miljö och bli medlem-vykort). Det behövs förberedelser inför varje aktivitet och ett systematiskt arbete för att kunna nå så många som möjligt och på det sättet sprida vårt budskap och värva nya medlemmar. Det

var många som gärna ville hälsa på vår panda och bli fotograferade. Vissa undrade vilka vi var, andra ville ta emot en ballong eller en FN-flagga, några stannade för att svara på vår enkät medan somliga ville prata om FN:s arbete i krig. Vi informerade om vårt miljö- och klimatarbete och om vikten att engagera sig. Vi avslutade med att gå i paraden med vårt motto: "Unga och vuxna hand i hand för miljö & klimat". Att välja rätt tidpunkt för en aktivitet ger max effekt!

Eskilstuna FN-förening har under många år drivit arbete om miljö och klimat. Genom utställningar, föreläsningar, torgmöten och insamlingar, deltagande i kommunens arbete

Foto: Sofia Pettersson

Några från Eskilstuna FN-förening informerade om FN:s arbete inom miljö och klimat.

med klimatplan, remissarbete, överläggningar med ansvariga politiker och tjänstemän, demonstrationer tillsammans med FN-skolan har vi väckt intresse för klimatnödläget och vad vi alla kan och behöver göra för att förhindra en klimatkollaps.

■ Ingrid Escobar Sermeno
Ordförande i Eskilstuna FN-förening

Aktionsgruppen Ryssland ut ur Ukraina blev Årets FN-vän 2023. Vem blir Årets FN-vän?

Klimatet i centrum på FN-dagen

Svenska FN-förbundet firar FN-dagen den 24 oktober med ett seminarium i Stockholms konserthus. FN-dagen infaller i år mellan FN:s framtidsmöte och klimattoppmötet COP 29. Hur går FN:s klimatarbete? Hur bidrar Sverige till klimaträttvisa och ekologiskt hållbar utveckling? Bland gästerna märks Björn Holmberg, nytillträdd chef för Dag Hammarskjöldfonden, Mattias Frumerie, Sveriges klimatchefförhandlare och Åsa Persson, Stockholm Environment Institute. Vi får också höra röster från den internationella FN-rörelsens klimatarbete och som vanligt blir det kulturinslag. Mer

information och inbjudan kommer i våra kanaler – boka in torsdagen den 24 oktober kl 10.00 redan nu. Välkommen!

Höstens aktions- och engagemangspaket

Klimaträttvisa är temat för FN-förbundets nya aktions- och engagemangspaket som FN-skolor och FN-föreningar kan ladda ner från fn.se. Paketet innehåller bland annat förslag på aktiviteter, affisch, faktablad och bilder som kan användas i sociala medier.

Världskoll i skolan

Världskoll i skolan är ett erbjudande som FN-förbundet utvecklar med stöd från Allmänna arvsfonden. Under läsåret 2024 – 2025 erbjuds skolor möjligheten att prova på erbjudandet. I erbjudandet ingår en digital portal med skolmaterial, tillgång till det nya materialet ”FN-filuren och de globala målen”, samt en digital lärarfortbildning inför FN-dagen och medlemskap i FN-förbundet. Läs mer på fn.se/varldskoll-i-skolan.

Seminarium om flickors rättigheter i konflikt

För att uppmärksamma den kommande internationella flickdagen arrangerar vi ett panelsamtal den 2 oktober på Medelhavsmuseet i Stockholm. Temat för samtalet är flickors rättigheter i krig och konflikt. Mer information om eventet finns i kalendarier på fn.se.

Nytt skolmaterial inför FN-dagen

Första veckan i oktober lanserar FN-förbundet årets FN-dagsmaterial. Det riktar sig främst till lärare i grund- och gymnasieskolor men kan självklart även användas av medlemmar och FN-föreningar. Årets material uppmärksammar särskilt klimaträttvisa. Med en mängd tips på aktiviteter och lektioner inspirerar det till firande av FN-dagen. Håll utkik på fn.se/skola.

Nästa nummer

...av Världshorisont kommer ut den 3-4 december och har krigsbrott som tema.

Efter många år av fredlig utveckling ser vi åter krig, kriser och konflikter i ökad utsträckning. Svenska FN-förbundet har varit på besök hos Internationella brottsmålsdomstolen som har mer att göra än på länge. Civilsamhället engagerar sig i arbetet mot krigsbrott och du får träffa några aktörer som gör viktiga insatser. Vi tittar också särskilt på hur kvinnor och flickor drabbas i dagens konflikter.

På fn.se hittar du det senaste numret av Världshorisont, utvalda artiklar ur aktuella nummer av tidningen samt ett arkiv med tidigare

Foto: Pekka Johansson

utgåvor. Hör gärna av dig till redaktionen med synpunkter och idéer rörande tidningens innehåll. Skicka ditt mejl till varldshorisont@fn.se.

POSTTIDNING B
Avsändare Svenska FN-förbundet
Box 15 115
104 65 Stockholm
Begr. eftersändning

FN-förbundet
UNA SWEDEN

Psst!

Gratis medlemskap för
alla under 18 år

Tipsa ett syskon:*

**Gratis medlemskap
för alla under 18!**

fn.se/medlem

*eller kanske ett
barnbarn, en klass-
kamrat eller någon
annan under 18 år?